

NÉPNEVELŐ.

KATH. NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI LAP.

Az Érsekújvári és Nagyszombati róm. kath. néptanító-egyesületek közlönye.

Megjelenik a szünidőt kivéve havonként kétszer egy íven. Előfizetési ár egy évre 2 frt, fél évre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztik és kiadják:

Dr. KOMLÓSSY FERENC és ZELLIGER JÓZSEF.

Az előfizetések, valamint a lap szellemi részét illető közlemények a „Népnevelő” kiadóhivatalához Nagyszombat-ba küldendők.

TARTALOM: Észrevételek „Észrevételekre.” Peczkó Antal. — Meghívó. — Egyesületi élet. — Pályázatok. — Vegyes. — Irodalom.

Észrevételek „Észrevételekre.”

Kevés paedagógus van, kinek működését oly sokféle s ellentétes ítéletekkel illették volna, mint Fröbel nevelészeti nézeteit s tevékenységét. Vannak lelkes barátjai, sőt bámulói; de találkoznak olyanok is, kik Fröbel paedagógiai elveinek határozott ellenségei. Némelyek őt, mint a neveléstan geniusát tisztelik, mások előtt nem egyéb, mint képzeldő ideolog, kinek eszméi practicus haszonnal nem bírnak s a gyermekekre nézve veszélyesek. Ez utóbbiak sorában leljük Rétheit is. Ha nem is olvastam a „Népiskola” hasábjain megjelent „Fröbel állítólagos rendszerét behatóan méltató talpra esett” cikkét; mindazonáltal cikkemre tett „Észrevételeiből” a főnnebbit jogosan szabad következtetnem. U. i. állítása szerint Fröbel „chaoticus irataiból a kisdednevelés rendszerét kiböngészni nem lehet” s föltéve, hogy lehetne, azt a gyakorlatba vinni nem volna megengedhető; továbbá az anyát a nevelés terén nem pótolhatja senki s a Fröbelféle játékok nem észszerűek; hanem valódi emberkinzó eszközök. Ha figyelemmel olvassuk Fröbel műveit, úgy, ha elfogulatlanul akarunk fölötük itélni, lehetetlenség, hogy azokra a chaoticus bélyeget reá nyomjuk. Chaotikus mű alatt olyat értek, a melyben hiányzik eszme s mely ennél fogva, mint haszontalan lom elvetendő; de Fröbel muukáiról, a ki a

nevelés ezen legfontosabb problémájának megoldására vállalkozott, kinek műveit annyi erkölcsi szeretettel párosult méltóság, nemes szív s a gyermek természetének éles szemmel való megfigyelés lengi át: nem merészség-e állítani, hogy azok chaoticus jelleggel bírnak? Valószínűleg tehát e művek jeles tulajdonainak fényes sugarait a cikkíró tárgyongülő szemei el nem viselhették. Nem tagadom, hogy Fröbelműveiben több hely homályos, nehezen érthető; de azért az egész mű felett pálcát nem török.

Bevallom, hogy a neveléstörténelmében én sem olvastam Fröbel nevét arany betűkkel; hanem csakis közönséges fekete betűkkel volt kisérvve; de miután Réthei ezen megütközött, kijelentem, hogy e kifejezés annyit jelent, hogy Fröbel a paedagógusok között kiváló helyet foglal el. Az emberi lélekben különböző erők s tehetségek csirái vannak, melyek külbefolyás által életre keltetnek, mig ennek hiányában örökre eltemetve maradnak, a ki ezeket a lét hajnalán szendergésükből fölkelte, fölkarolja s virágzásra segíti, az a lélek életét ébreszti, halottaiból föltámasztja. Fröbel pedig e tekintetben művészi érzéssel bírt.

Rendszeres nevelés alatt értjük azon szándékos öntudatos hatást, mely bizonyos meghatározott elvek és szabályok szerint a gyermekeket úgy képezi, hogy

összes testi s lelki erői fölébredjenek, ki-fejlődjenek s jóra és nemesre irányuljanak. Fröbel rendszere pedig abban áll, hogy a kisded tevékenységének minden mozzanata nem egyenkint, hanem együttesen összhangzó módon fejlesztessék. A gyermekkertnek célja pedig, hogy a gyermekek az iskolaelőtti korban nemcsak megóva, hanem természetük s egyediségükhöz illő foglalkozást is nyerjenek, mely érzékeiket élesítse, tagjaikat erősítse s az ébredező elmét hasznosan gyönyörködtesse s kedélyüket nemesítse.

A nevelés általános elvei meg vannak állapítva, azoknak egyes esetekben való célszerű alkalmazása s tökélesítése a módszer tan feladata, mely lélektani tapasztalatok helyes megfigyeléséből vonható le. Szerencsétlennek tartom az oktató-nevelést, a hol nem mérvadó a rendszer és methodika. Ezek pedig mindig tökélethsithetők. Elöttem is csak az valódi nevelés, mely Krisztus Urunk tanán alapszik, s az ugynevezett általános emberi nevelést elvetem; de kérdem, kell-e Pestalozzit elvetni azért, mert könnyüséget létesített a népiskolai tanítás methodusában? Előbb nem ismerte a világ a gőz- és villanyerő hatását s az emberiség boldogult; de kell-e azt jelenleg megsemmisíteni? A tudományos kutatásokban megállapodás nincsen. A cikkíró tehát a „rendszer“ alatt egészen mást érthetett; mert beszél „a serdülő nemzedék agyonoktatásáról divatos rendszerekkel.“ A neveléstani elveknek megfelelő rendszer és módszer éppen elősegíti a tárgyak helyes megértését.

A gyermeknek az első nevelést a szülők adják meg, ez természetes joguk s kötelemük, melyre erőt s képességet a házasság szentségében nyernek. A gyermek lassan érő gyümölcs, mely a család és házas élet szelid és barátságos légkörében tenyészhet; a családi nevelésnek éltető kufforrása az anya, ki az első nevelés mestere, melynek titkait szíve sugallja; ő az első hitszónok, első apostol, ő tanítja meg magzatát bízni az Istenben, szeretni jóságát, imádni felségét. A történelem bizony-

sága szerint erős jelleme az anya védőszárnyai alatt fejlődnek. Ámde mi történének azon gyermekekkel, kik kisded korukban elvesztették édes anyjukat? Hány szülő van, kik egész nap kénytelenek dolgozni távol a családi hajléktól; pedig az ilyen éppen nem gyöngye avagy elvetemült családoknak száma meglehetősen nagy. Vagy jobban teszik, ha a gyermekeket magukra zárják a szobába? Mennyi szerencsétlenség történt már ilyenkor! Gondolom, mégis csak jobb, ha biztos helyen hasznosan s ártatlanul foglalkoznak. Tisztelem cikkiró tapasztalatait; de megjegyzem, hogy tapasztalata mindig csak subjectiv értékkel bír, mellyel szemben másokéi is figyelembe veendőek.

„A kert a vallásos érzelem fejlesztésére jótékony befolyást gyakorol,“ ebből cikkíró azt következtette, hogy a gyermekkert a vallásos érzelem fejlesztésére szükséges; pedig észrevehette volna, hogy előrebocsátottam az egyházi imák elmondását s énekek dalolását.

Ezekre nézve cikkíró is bizonynyal meg van győződve, hogy azok télen is gyakorolhatók, kert nélkül is; vagy azok az egyházi imák és énekek csak olyan általános, emberi, kedélyi ömlegések, szóvirágok?

Szent Pál rólunk mondja, hogy a Szentlélek templomai vagyunk, főképp a gyermekek keble, mely ment minden szenvedélytől; de lehet-e azért mondani, hogy e kifejezés „a kert az Istennek élő temploma“ merész hasonlat. Elhiszem, hogy a költők ezt a csillagos égről dalolták s ebben nem vétettek; de minden kert nem-e a nagy természet egy része? Miként a templomban az áhitat érzelve tápot nyer: úgy hirdeti az Isten mindenhatóságának nagyszerűségét a legkisebb fűszál is. A gyermek számtalan kérdést intéz hozzánk s mindannyiszor lehet tiszta szívűbe a vallásos érzetet csepegtetni. Maga Jézus is hivatkozott tanításaiban a természet szépségére, melynek teremője mennyei Atyja. A hit veleszületett tehetsége az embernek, mely a keresztség szentségében a Szentlélek kegyelme által természetfölötti

jelleget nyer; de azt nevelni is kell, hogy virágozva gyümölcsözővé lehessen. Bölcsőtől kezdve mozognia kell a vallásosság szende légkörében; azonban a vallásitanítás nem szorítkozhatik csak a családi tűzhelyre. Mutassuk meg a gyermeknek az ég csillagsátorát, melyeket ember ki nem kutatott, meg nem számlált soha, ha kedvező az évszak, mutassuk meg neki a kert virágait, a mezők liliomait s a legtisztább öröm forrását nyitjuk meg előtte. „Gyönyörrel tölt el, Uram! a te alkotmányaid látása és kezéd műveiben örvendek. A te gondolataid mindmegannyi mélységek; az esztelen nem veszi azokat észre, nem érti.“ Ezt énekli kelet királyi látnoka.

A nevelés nemcsak komoly; hanem a legfontosabb és legszentebb föladat. melynek helyes vezetésétől függ az egyház és a haza jövője. Magasztos cél csakis hasonló eszközökkel érhető el. A nevelés az ember összes tehetségeit öleli fel, az eszközök pedig a fejlődés viszonyához helyes arányban álljanak. A kis gyermek működése — játék. — A mely gyermek nem játszik, az beteg. A játéknak paedagógiai fontosságát eltagadni nem lehet. A játék jótékony befolyással bír a test kifejlődésére és izmosodására.

Játékközben élénkebb a tudó munkássága, a gyorsabb vérkeringés piros színt önt az arcra, csillogóvá teszi a szemeket, a gyermek fölfrissül. A játék éppen akkor, midőn a szemet, kezét ügyesíti, ugyanakkor ébreszti a gyermek figyelmét, szaporítja erőit, növeli bátorságát, előmozdítja lélekjelenetét s ekképen edzi s gyakorolja a szellem erőit is. A játék tehát azon eszköz, melynek útján a gyermek testi-lelki erejét először megkísérti. A munkát játékká tenni nem szabad; valamint az sem engedhető meg, hogy a játékot munkává tegyük. A játék és munka között nagy a különbség. A munka csak eszköz, hogy eredményt létesítsünk; a játék cél, mely sikerre vezet. Aztán a játéknál van jó kedv is, a munkánál ritkábban, mégis a gyermekek játéka éppen oly igazi foglalkozás, mint a munka. A Fröbelféle játékok által az ütem,

mű, kutató s alakító tehetségek fejlesztetnek a gyermekekben. A gyermekek szabadon választják a rendelkezésre álló s kínálkozó játéknemeket, a vezető csak ellenőrző szerepet játszik; mert mindennemű játékot a gyermeknek megengedni nem szabad. Ha tehát a játéknak nevelészeti fontossága van; miért tagadnók meg azt a Fröbel-játéknemekről? Talán korlátolva van itt a gyermekek önkéntes szabad akarata? nem választ-e itt tetszés szerint a gyermek énjéhez megfelelő játékot? Vagy abban helyezük a tanítás s nevelés komolyságát, ha dracói szigorral hangzik ajkainkról: „muszaj?“ Én azt hiszem, hogy a nevelés komolysága ellen nem vétkezünk, ha leszállunk a kisdedek eszmekörébe, velük együtt érezzünk, gondolkozunk, örömlükben és foglalkozásukban részt veszünk s egész valónkban utánozzuk a kisdedek első nagy nevelőjét, Jézust, az ő szelidségében.

Az „elemek“ alatt éppen nem értem azt, a mit cikkíró mond; hanem oly ismeretet, melyet a gyermekkel ily korban közölni lehet; az idézett vers helyett szívesen fogadok el más jobbat.

„A szemléltető oktatás névleges sikere“ quid hoc? nem egyéb, mint Pestalozzi módszertani elveiből levonható eredmény.

A megjelent tanférfiak egyike a helybeli, másika egy fővárosi lapban helyesleg nyilatkoztak az elért eredményről.

Réthei „sokért nem adja, ha a kicsikéktől hallhatott volna gördülékeny kiejtést“; ám e szót „magyar“ kihagyni nem szabad. A mi „a fiuk fésztelen magatartásához“ fűzött glossát illeti; megjegyzem, hogy „véneberhez“ éppen nem illik az ily rossz élc.

Lubrich, neveléstudományának általam idézett helyén nem szól a kisdedóvodákról; hanem a játékról általában.

Az óvodák a keresztény szeretetben gyökereznek; ámde arra is kell tekintettel lenni, hogy a gyermekek ne unatkozzanak; hanem a szívet és lelket nemesítő játékok által, mely a gyermek életének természetes folyománya megerőltetés nélkül hasznosan foglalkoztassanak.

„Nem lehet tagadni, mondja Stöckl A.

(Lehrbuch der Geschichte der Pädagogik 582. l.) hogy az eszme, mely a gyermek-
kertek alapját képezi, nagy horderejű. A
gyermeket már az iskolaelőtti korban
meghatározott időben összegyűjteni s a mű-
veltség első kezdetleges elemeivel korukhoz
mért modorban játék s mulattató foglal-
kozás által megismertetni, a nélkül, hogy a
tanítás tervezetét észrevenni hagyó, ez ön-
magában véve is szép gondolat. De az ily
kerteknek szelleme legyen keresztény. Az
ily intézetek értéke attól függ, minő szel-
lom uralkodik azokban, s mi módon vezet-
tetnek. A gyermekkertek sok jót művelhet-
nek keresztény alapon. A természetes sze-
retet megdicsőítetik a keresztény szeretet
által.

Schmidt K. (Encyclopaediájának II.
köt. 747 l.) így ír: Még lehetne Fröbel tö-
rekvéseinek néhány hiányát fölemlíteni; de
mindennek dacára azt mondjuk: tisztelet
ama férfiúnak, ki egész életét egy fontos,
igaz, termékeny s nehéz eszme megvalósítá-
sára föláldozta. "Én is ezekhez szegődöm s
Fröbel nemes törekvéseire anthemát ki
nem mondok.

Peczó Antal.

Meghívó

az „Érsekujvárvideki r. k. népnevelők egye-
sületének“ f. évi július hó 3-án Érsekuj-
várott tartandó közgyűlésére.

Tárgyak:

1. A múlt évi közgyűlésről felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése.
2. Az elnök évi jelentése.
3. A II. orsz. képv. tanítógyűlésre ki-
küldött képviselő jelentése.
4. Az országos kath. tanítói segély
alap.
5. A bíráló bizottság jelentése.
6. A pályadíjat nyert munkálatok fel-
olvasása.
7. „Az olvasókönyv“ c. tételről be-
adott javaslat tárgyalása.
8. „Milyen legyen az ismétlő iskolások
könyve falun, s milyen a városokban?“ c.
tételről beadott javaslat tárgyalása.
9. „A népiskola és a közegészség ügy“
c. tételről beadott javaslat tárgyalása.

10. „A törtek tanítása a népiskolában“
c. tételről beadott javaslat tárgyalása.

11. A pénztáros jelentése és a szám-
adás megvizsgálása.

12. Az egyesület lapja.

13. Az egyesületi könyvtár. Könyvtá-
ros választása.

14. Új tételek kitűzése a jövő évi köz-
gyűlésre.

15. Egyéb indítványok.

A közgyűlés a r. k. plebánia templom-
ban 8 órakor tartandó sz. mise után kez-
detik.

A netalán teendő indítványok az egye-
sület elnökénél június hó 25-ig bejelen-
tendők.

Ohajtandó, hogy az egyesület igen tisz-
telt tagjai a gyűlést megelőző napon je-
ljenjenek meg Érsekujvárott, hogy a tar-
tandó előértekezleten minél számosabban
vehessenek részt.

Éjjeli szállásról a szállás-rendező-bi-
zottság gondoskodik, miért is azok, kik a
gyűlést megelőző napon szándékoznak Ér-
sekujvárott megjeleni, ezt Horváth Béla,
érsekujvári tanító urnál június 26-ig szí-
veskedjenek bejelenteni. Kelt Érsekujvárott,
1884. június 3-án tartott középponti bizott-
sági gyűlésen. — Szentgyörgyi Fe-
renc, az egyesület elnöke. — Dubrova y
Károly, az egyesület jegyzője. — Pé-
ter József, az egyesület jegyzője. — Gal-
góczy Lukács, a központi bizottság
tagja. —

Egyesületi élet.

I. Jegyzőkönyv.

fölvétett Breznóbányán, 1884. évi máj. hó 24-én a
„Besztercebánya egyh. megyei róm. kath. tanító egye-
sület“ breznóbányai esp. kerületnek tavaszi körgyű-
lése alkalmával.

A körgyűlés tárgya: 1. Az alapsz. X. p. 23.
§. szerinti tisztviselők választása. 2. Egy tagnak vá-
lasztása a közp. bizottságba és ezen bizottság
ülésére beküldött meghívó felolvasása. 3. Egyéb in-
dítványok.

Jelen voltak a kör tagjai, kettőnek kivételé-
vel, kiket igazolható ok tartott vissza.

Az ünnepélyes Veni Sancte és sz. mise után-
mely a helybeli kolostorban végeztetett, az össze-
gyűlt tagok a róm. kath. főelemi népiskola egyik

termébe jöttek össze. A kör egyh. elnöke ft. Vittkó Ignác főesp. pleb. ur melegen üdvözölte a megjeleneteket azon buzdítással, hogy iparkodjanak együttes és összhangzó működésök által a haza számára hazafiasan és vallásosan nevelni a fiatal nemzedéket s hogy áldozzák fel minden erejüket, hogy az ujs zsenge egyesületünk virágzásnak induljon, mert csak úgy remélhetjük, hogy megízleljük az ebből termő édes gyümölcsöt. Erre ismételve üdvözölvén az összegyűlteket a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.

1. A választás eredménye, mely titkos szavazással ment végbe, a következő volt: világi elnöknek 10 szavazattal Ivanits Ignác dubovai; — jegyzőnek 10 szavazattal Zelliger Arnold breznóbányai — és pénztárosnak 10 szavazattal Reger Ferenc breznóbányai tanító ur választott meg, ez utóbbi azonban hivatkozván nagy elfoglaltságára, a tisztségről leköszönt, az ez után következő új szavazás szerint, 14 szavazattal Olejnik Mihály lopeji tanító ur választott meg. Mindnyájan megköszönték a körgyűlés tagjainak irántuk tanúsított bizalmat, igérvén, hogy kötelességeiknek, melyet a tisztség megkíván, képességükhöz mérten eleget fognak tenni. (Megjeleneztettek.)

2. A központi bizottságba tagul Paczák Adolf breznóbányai tanító ur nagy éljenzés közt 19 szavazattal választott meg. A meghívót, mely máj. hó 27-ére szólt, az ujonnan megválasztott jegyző olvasta fel, mit a kör világi elnöke és Pacák Adolf ur, mint a középponti bizottságot képező tagok, a kör tagjaival együtt tudomásul vették.

3. Miután többen a breznóbányai esp. kerület róm. kath. tanítói közül a mult 1883. év aug. havában feloszlott „Zólyom-túróc-megyei tanító egyesület“ tagjai valának, — a körgyűlés elnöke felszólította az illetőket, hogy miután a mult 1883. év őszi esp. tanítói körgyűlésen a szabályszerűen életbe léptetett „Besztercebányai egyh. megye területén lakó róm. kath. tanítók egyesületébe“ ezen kerület összes tanítói beiratkoztak, — s miután a „Zólyom-túróc-megyei tanítók egyesülete“ a két részre való osztás által feloszlata, annak tagjai lenni megszűntek, — nyilatkozzanak: beiratkoztak-e az ujonnan alakult „Zólyom-megyei ált. tanítók egyesületébe“, s ha igen, melyik egyesületnek kívánunk tagjai lenni?

Az ezen kerület összes róm. kath. tanítói oda nyilatkoztak, hogy ők az ujonnan szervezett „Zólyom-megyei ált. tanítók egyesületébe“ se be nem léptek, se abba belépni nem szándékoznak; hanem a „Besztercebánya egyh. megyei róm. kath. tanító egyesületnek“, melybe már a mult 1883. év szept. havában beiratkoztak, tagjai lenni határozottan akarnak, — s kéri a kör elnökét, miszerint erről a „Zólyom-megyei ált. tanító egyesület“ a breznóbányai kör igentisztelt elnökét jegyzőkönyvi kivonatban értesítse, — s ha netalán mindeddig a „Breznóbányai ált. tanítói kör“ tagjaiul tekintetnének, a körből való kilépésüket bejelenteni sziveskedjék. — Eme időszerű kérés teljesítését a körgyűlés egyhangulag határozattá emelte.

Határozatott, hogy a jövő őszi körgyűlés szeptember hó 2-án Dubován fog megtartatni.

Miután az elnök ur Reger Ferenc és Pacák Adolf breznóbányai tanító urakat a jegyzőkönyv hitelesítésével megbizta volt, s a kör tagjait lelkesítő szavakkal kitartó tevékenységre serkentette volna, a gyűlést befejezettnak nyilvánította. Kelt m. f. Zelliger Arnold, a kör jegyzője.

II. Jegyzőkönyv,

fölvétetett Iványon 1884-ik évi június hó 3-án a Szempe-kerületi tanító-körnek alakuló gyűlése alkalmával.

Jelenlevők:

Ft. Ferenczy József kerületi tanfelügyelő, al-esperes, iványi plebános, fdő Markovics Alajos csek-lészi, Kisfaludi Vince magyarbéli, Markovics István egyházfai, és Méhes Károly nagyfödemesi plebános urak.

A Szempe-kerület róm. kath. tanítói majdnem teljes számban, úgymint: Szappanos Takács János duna-újfalusi, Reschli István boldogfai, Dobsovic István pusztafödemesi, Gönci Mihály szempci, Konyárek Ferenc vedródi, Tichy Alajos, Berzák Jenő, Koncsek Károly cifferi, Szabó Gyula, Csavara Pál iványi, Zalka László kápolnai, Baranek István jánosházi, Lackovics Pál csataji, Pokorny Antal, Bartalos Miklós jókai, Goblovsky Gábor sárfői, Jankó József magyarbéli, Szorentin József rétei, Németh Mór egyházfai, Gaurik József tótújfalusi, Donátek József zonci, Rauscher Károly, Steiger József nagyfödemesi tanító urak.

A gyűlés következő rendben folyt le:

1. Reggeli fél 9 órától 1/2 10-ig összejövetel és ismerkedés. Szent mise 1/2 10-től 10-ig, mely alatt magyar énekek adattak elő, sz. mise után áldás.

2. Kevéssel 10 óra után összejöttünk az iskola II. ik osztályába és ezen önközi megnyitó beszéddel kezdetét vette a gyűlés.

Az elnöklő esperes-tanfelügyelő úr melegen üdvözli az egybegyűlt tanítókat rövid, megragadó szavakkal ecsetelte a tanítói-kar tiszteletét érdemlő hivatását, különösen hangsúlyozván a tömörülés hasznát; őszinte s önzetlen szavakban fejezi ki benső örömét a fölött, hogy Szempe-kerületi tanfériak újra lobogtatják azon zászlót, melyre jelszól: a vallás-erkölcsös népnevelés elvei irvák. Egyetértésre összetartásra hívja fel a jelen egybegyűlt tagtársakat s kath. tanfériákat, még egyszer üdvözli és szívéből élteti őket.

3. Elnök ur előlegesen Rauscher Károly tanítót szólította föl az írásbeli teendő végzésére, ki is legelőbb az egybegyűlt tanítók névjegyzékét állította össze; az elnök úr kívánatára fölolvasta: A „nagy-szombati vikariátus területén lakó róm. kath. tanítók egyesületének alapszabályait“, mely alapszabályokból néhány példányt az elnök úr a jelenlevők közt szét is osztott.

4. A tanító-kör szervezéséhez, az egybegyűlt 23 tanító közül, alelnöknek: Zalka László 20 szavazattal, jegyzőnek: Rauscher Károly 19 szavazattal, könyv és pénztárosnak: Németh Mór 14 szavazattal választott meg titkos szavazattal.

5. Rauscher Károly rövid beszámolót tartott a II. ik országos tanítói gyűlésről, mi a gyűlés által tudomásul vétetett.

6. Elnök úr folytatólagosan tudomására hozza a gyűlésnek, hogy a nagyméltóságú püspökök, mily meleg érdeklődést tanúsít a kath. tanítók anyagi helyzetének javítása iránt; hogy az „Eötvös-alap“ ellenében az „országos kath. segélyalapot“ létesítette; egyúttal ecseteli az „Eötvös-alap“ árny oldalait és felszólítja a jelenlevőket, miszerint a kath. segélyalapot karolják föl.

A gyűlés ezt megilletődéssel és éljenzéssel tudomásul vevén, ez alkalomból kimondotta, hogy a kath. segélyalapot fogja tehetségéhez képest fölkarolni.

7. A folyó évi nagygyűlésre Zalka László alelnök és Rauscher Károly jegyző lettek kiküldve.

8. Rauscher Károly felolvasást tartott e tétel fölött: „Általános elvek a reáloktatási tananyag megválasztását illetőleg.“ Mit a gyűlés közhelyesséssel fogadott. (Kérjük a felolvasást. Szerk.)

9. A jegyzőkönyv hitelesítésére Németh Mór egyházfai és Pokorny Antal jókai tanító urak lettek az elnök úr által kijelölve.

10. Azon kérdésre: hol lenne legcélszerűbb jövő évben gyűlésünket megtartani? fdő Méhes Károly nagyfödemesi plebános ur volt szíves megadni a kedvező választ, a mennyiben Nagyfödemesre magához hívta meg a szempei-kör tanítóit és tanférjait. Egyúttal felkérte Reschli István boldogfai kartársunkat, ki jeles méhés, hogy nekünk e jóakaró plebános urnál, ki a méhészettel nagyban foglalatoskodik — az újabb méhészeti előnyeit bemutatná. Miért a gyűlés előre is jegyzőkönyvileg hálás köszönetét nyilvánítja a közbecsülésben álló plebános úrnak. (Éljen! Szerk.)

11. Az elnök úr felszólítja a jelenlevőket tagsági díjaik befizetésére. Megtörtént.

Erre Méhes Károly plebános ur kijelenti, hogy ő az alapító tagok sorába kíván lépni; fdő Ferencz József esperes, Markovics Alajos, Kisfaludy Vince, Markovics István plebános urak a pártoló-tagok sorába léptek. A gyűlés ezt éljenzés közt vette tudomásul és egyesületünk nevében köszönetét jegyzőkönyvileg fejezi ki. (Mi is megéljenzetük a derék urakat! Szerk.)

12. Azon sok panasz miatt, hogy a tanítók gyűléseik alkalmával nem kapnak kocsit és napidíjban nem részesülnek, holott nekik ez az alapszabályok értelmében jogos követelésük, ez okból Rauscher Károly azon indítványt teszi, hogy keressük meg a nagygyűlést, miszerint alapszabályaink egy példányát megyénk derék alispánjának bemutatná, ki nem

mulasztaná el a szolgabírák útján a községeket oda utasítani, hogy a tanítóknak ezen jogos követelését pontosan kiszolgálják. E javaslat elfogadott. (Erre nézve a „Népnevelő“ ez évi 1. sz. megtalálják a választ. Szerk.)

13. Elnök ur ezek után szívélyesen üdvözli a gyűlést és megelégedését fejezi ki munkálkodásukért, a tapasztalt bizalom, egyetértés és szeretet indulatáért — és végre meghívott bennünket vendégszerető asztalához. Ezzel elnök ur az értekezletet befejezettnek nyilvánítja. — Ferencz József, tanf. aesp. elnök. Rauscher Károly jegyző, Pokorny Antal hitelesítő. Németh Mór hitelesítő.

III. Jegyzőkönyv,

(Folyt. és vége.)

„Keresd, imádd az alkotót
hatalmas székiben,
szemléld csodáld munkáiban
s munkái rendiben“

jelige alatt benyújtott dolgozat kitünő; oly mű ez, mely Magyarország bármely kiváló paedagógusának válnék becsületére, bizvást küldhető nyomdába. Oly értelem, oly szakismeret, oly logika, oly könnyedség, oly biztosság, oly mélység, a tárgynak oly kimerítése s gyakorlati felfogása, valamint oly vallásosság s katholicismus sugárzik e műből, hogy midőn én e művet habozás nélkül tartom jutalomra legméltóbbnak, azon óhajomnak adok kifejezést egyszersmind: vajha akár az „Érsekujvár-vidéki tanító-egyesület“, akár pedig ennek vágsellyei kerületi köre leváltárában megőriztetnék, ugy a szerző érdemeinek elismerésül, mint pedig a kath. tanító-testületnek büszkesége emelése végett abban, hogy ily kitünő tagot magának tudhat. Kelt Farkasdon 1884. máj. 1-én Kiszlingstein K. farkasdi pleb. mint bíráló s. k. Kérjük ezen kitüntetett dolgozatot lapunk számára, Szerk.)

A felolvasott bírálat után felbontott a „Keresd, imádd az alkotót“ kezdetű jeligés levelke, melyben Tyúkos Károly vágsellyei tanító neve találtatott, kit a kör tagjai megéljeneztek, s átvette a kitűzött 2 darab arany pályadíjat. Felbontott továbbá még a többi jeligés levelke is, melyben Kovács S. és Dudás L. szimői és Juhász F. felső-szelli tagtársak nevei találtattak, kik szintén megéljeneztettek. Az elnök köszönetét fejezi ki ft. Kiszlingstein K. plebános urnak fáradozásáért, melyet a munkálatok megbírázásánál tanusított.

Ft. esperes azon óhajának ad kifejezést, vajha e munkálatokban felsorolt s a tanítók által is könnyen előállítható természettani eszközök ne csak papiroson, hanem a valóságban is elkészítenék; azért kéri a kör tagjait, kivált a munkálkodókat, hogy mindenki erejéhez képest egy-egy eszközt készítsen és azt a jövő őszi gyűlésen mutassa be, ellátva a szükséges magyarázatokkal és azt a jövő őszi gyűlés előtt legalább egy hónappal Vág-Sellyére küldjék be,

hol azok elrendeztetnek s a gyűlés napján kiállítanak, mit az illetők meg is ígértek.

4. „A törtek tanításáról a népiskolában“ c. javaslat 4 érkezett be: u. m. Kiss I. szimői, Horvátovits J. alsó-szelii, Farkas Á. és Péter J. vágsellyei tanítók által készitettek, munkálataik átadattak az illetőknek, kik közül Kiss I. olvasta föl munkálatát; de mivel dolgozata nem volt javaslat, hanem próbalecke, el nem fogadtatott, ugyszintén Horvátovits J. munkálata sem fogadtatott el, mert az is csak próbalecke volt. Farkas Á. és Péter J. által készitett javaslatokra ft. Kiszlingstein K. pleb. ur azon óhajának ad kifejezést, hogy a fent említett javaslatok fogadtassanak el, mint olyanok, melyek az illetők több évi tapasztalataiból vannak meritve.

A gyűlés magáéva tette ft. Kiszlingstein K. úr indítványát s elhatározta, hogy mind a két javaslat terjesztessék föl a központi bizottság és a nagygyűlés elé. Az elnök a munkálkodóknak köszönetét fejezé ki. Az elnök kéri az egybegyűlteket, hogy az elhunyt pénztárnok helyébe új pénztárnokot válasszanak s az egybegyűlt tagok Tyúkos K. vágsellyei tatót választák egyhangúlag pénztárnokká.

5. Az elnök felkéri a kör tagjait a tagsági díjak megfizetésére, kik közül az 1884. évre 17-en összesen 17 frtot fizettek.

6. Ft. Jakab J. esp. úr emel szót az alapszabályok ellen; hogy hiányosak s sok javítani való van bennök, kéri a kör tagjait, hogy mindenki tegye tanulmány tárgyává az alapszabályokat, a bennök lelt hibákat jelölje meg s a jövő őszi körgyűlésen terjessze fel, hogy a gyűlésen azok megvitassanak, a hibás pontok helyett alkalmasabb pontokat terjesztessen be a kör a központi bizottsághoz. A kör tagjai magukévá tették az indítványt és azt a jövő körgyűlés tárgysorozatába vették.

A jkönyv hitelesítésével Péter J. és Holly J. tagtársak bizattak meg.

Ft. Jakab J. esp. úr kéri a kör tagjait, hogy „az országos kath. tanítói segély alapra“ — melynek ügye az Érsekújvárott tartandó nagygyűlésen fog tárgyalatni — mind lépjenek be és azt a kitűzött évi díjakkal anyagilag is támogassák.

Továbbá kéri és figyelmezteti a kör tagjait, hogy a tanácskozmányokban mint munkás tagok vegyenek részt, mert ezen összefüveteknek célja nem más, mint az önképzés; felemlíti, hogy a kath. tanítók között nagy a közöny, pedig, ha a liberális tanítók elveikért oly igen küzdenek, miért nem teszik azt a kath. tanítók is; mert a tanító olyan, mint az útféllí fű, mindenki látja s tettét mindenki megbírálja, a milyen az iskola, olyan a társadalom. A jó és rossz folyton küzködik egymás ellen; kéri a tanítókat, hogy ne engedjék az oly nagy mérvben elterjedt liberalismus által elkapatni magokat, kik egyebet sem akarnak, mint a tanítók és papok közti viszályt folyton szítani. A papság pedig mindig barátja volt s jelenleg is barátja a tanítóknak. (Ezt szeretjük hallani. Bravo! Szerk.)

Végül kéri a kör tagjait, hogy valamint eddig, úgy ezentúl is imádsággal kezdjük és imádsággal végezzük gyűléseinket.

A tárgysorozat kimerítve lévén, a gyűlés bezárattott. Kelt Vágsellyén 1884. máj. 1. Jegyzette Tyúkos Károly vágsellyei tanító s a kör ideiglenes helyettes jegyzője. Péter János vágsellyei kör elnöke s. k. Péter József s. k. — Holly János s. k.

Pályázatok.

— A békés-csabai róm. kath. hitközségben í. évi július 10-éig tanítói állomásra pályázat nyittatik. Állomását szept. 1 jén tartozik elfoglalni s ez időtől fogva évi fizetése 350 frt, 10 métermázsza búza, 2 öl tűzifa és tisztességes lakás. A megválasztott tanító egy próbaév sikeres eltelte után: ha erkölcsi és nevelési tekintetben a benne helyezett bizalomnak megfelel — véglegesen lesz megerősítve, mely esetben fizetés-javításban részesül. A magyar és tót nyelvnek tökéletes bírása megkivántatik, a festgyakorlat — vagy gyümölcsfa-iskola vezetésében jártas előnyben részesül. A pályázó okleveles róm. kath. tanítók kellően felszerelt folyamodványaikat a jelzett időn belül az iskolaszékhez címezve alulírott-hoz küldeni sziveskedjenek. — Péky Antal b-csabai plebános.

1192. szám

k. i. 1884.

Az iglónagyhnileci r. kath. népiskolánál üresedésbe jött tanítói- kántor- és organista-állomás — melylyel az Igló városi pénztárból havi részletekben felveendő 300 ft. o. é. évi fizetés, természetbeni lakás, a tanítólak szükségletére az erdőben ingyenes fa és jelenleg évi 10 frtban megállapított fabeszerezési általány, az iskolahelyiség számára pedig 20 köbméterfa és 20 frt fuvarbér, az ismétlő iskola tanításért évi 16 frtnyi díj, 3 frt. 15 kr. írószerekre, 4 frt. évi iskola tisztítási általány, egy kert, burgonyaföld és rét haszonélvezete, kántor illetéki- s párbéri jövedelem és halotti szemleért évi 20 frtnyi díj összekötve van — pályázat utján betöltendő. — Pályázók tanítói okleveleikkel, eddigi alkalmaztatásuk és erkölcsi magaviseletök felőli bizonyítványikkal kellőleg felszerelt, sajátkezűleg írt és legkésőbb folyó 1884. július hó 14-ig kizárólag, a városi tanácsnál benyújtott folyamodványaikban kimutatni kötelesek: a) életkorukat és családi viszonyaikat; b) nyelvbenei jártasságukat ugy szóban mint írásban; c) ének- és orgonálásbani képzettségüket és jártasságukat. — A választás a r. kath. iskolaszék ajánlata s kijelölése nyomán a városi képviselő testület által fog megejtetni. A már jelenleg véglegesen alkalmazott pályázó tanítók a megejtendő választás utján véglegesen, — ideiglenesen alkalmazott pályázók pedig csak egy próbaévre megválasztatnak, melynek eltelte után, ha ugy erkölcsi, mint nevelési tekintetben a bennök helyezett bizalomnak megfeleltek, véglegesen

sen megválaszthatók, illetőleg tanítói tisztjökben megerősíthetők. — Végül megjegyeztetik, hogy az iskolaszék a pályázókkal f. é. júliushó 17-én reggeli 9 órától kezdve próbaleckét megtartani kíván, mely oknál fogva kívánatos, hogy az nap a pályázók Iglóra személyesen megjelenjenek. — Igló város tanácsának 1884. évi júliushó 3-án tartott üléséből. Schertl polgárm., Schivetz aljegyző.

V e g y e s.

Igen tisztelt barátunk s szerkesztőtársunk, dr. Komlóssy Ferenc, a verbói választókerületben országos képviselővé választott meg. Eljen!

— „A nagyszombati vikariátusi róm. kath. néptanítók egyesülete“ ez évi nagygyűlését f. é. szeptember hó 25-én tartja, előtte való nap, azaz 24-én az előértekezletre van szánva. Tauszerek kiállításáról, fizikai előadásról, elszállásolásról, mérsékelt áru vasuti jegyekről stb. gondoskodva van. A teljes programot lapunk jövő száma hozza.

— Magyar nyelvi pótanfolyam. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magy. kir. ministerium a magyar nyelvnek kötelező oktatásáról szóló 1879-ik évi XVIII t. c. végrehajtásában és főtekintettel arra, hogy a törvény 2-ik § a szerint most már egyrészt csak is magyarul beszélni s oktatni képes tanítók alkalmazhatók a népiskolához, másrészt minden eddig nem magyar ajkú tanítónak legalább is annyit kell magyarul tudnia, hogy a magyar nyelvet nem csupán s nem is annyira mint tantárgyat, mint inkább begyűttal a tanuló gyermekek anyanyelvével, kivált a beszéd- és értelemgyakorlatok s nyelvtannal egyenletes lépést tartva és valamennyi tantárgyat, kivált a hazai földrajzot és történelmet áthatva legyen képes a népiskolában sikerrel tanítani: a magyar nyelvnek részben gyakorlati módon leendő elsajátítása céljából még ez idén is a nyári szünidő alatt hat heti magyar pótanfolyamokat rendez a pozsonyi népiskolai tankerület legközelebről érő Győr, Léva és Losonc városokban. A résztvevő tanítók 70 krnyi napidijban részesülnek, az illető közegek pedig oda utasítvák, hogy a pótanfolyamra utazó tanítók utiköltségei az iskola vagy község pénztárából térítessenek meg. A pótanfolyamon részt venni óhajtó és köteles tanítók előzetes írásbeli jelentkezéseit folyó évi június hó 28-ig fogadja el a tanfelügyelőség; alkalmas, lehetőleg ingyenes elszállásolásról és jutányos élelmezésről az illető városokban lesz gondoskodva, megjegyzendő, hogy Ó Főmagassága a bíbornok Herceg Primás is mult évi april hó 28-án kelt körrendeletében a magyar nyelvben járatlan tanítóknak a magyar pótanfolyamokra való kötelezett résztvételét szigoruan meghagyta. A pótanfolyam

megtartásának közelebbi idejét (alkalmasint július első hetében) majd a jelentkezőkkel fogják tudatni. —

— G ö n c z y Pál minister tanácsos úr május hó 24-26-án Pozsonyban volt és megvizsgálta az állami felsőbb leányiskolát, mely fölött teljes megalégedését nyilvánította; volt Modorban is egy új telket megtekintendő, melyen az állami tanítóképezde számára nagy ház fog fölépíttetni; az új épület a mostaninak átellenében, a város közepén leend, minek a modoriak igen örvendenek és szép ajánlatot is tettek az új épület javára.

— I s k o l a i j ö t e v ö k. A vallás és közoktatásügyi magy. kir. minister úr báró Hirsch Klárának szent-jánosi közbirtokosnőnek azért, hogy a szent-jánosi iskolákat 1600 forintig segélyezze, Németh Lajos tejfalusi lakosnak, hogy a tejfalusi iskola kibővítésére szükséges 40 □ ölnyi szomszédos telket ingyen adományozta és ft. Gulyás Elek deáki r. kath. plebánosnak, hogy a deáki r. kath. második tanítót ő maga fizeti, — elismerő k szönetét nyilvánította.

— M é h é s z e t i v á n d o r e l ő a d á s. — Valló János, a nagyméltóságú m. kir. belügyministerium által megbízott méhészeti vándortanító, Ipolyvágról, f. é. június hó 19-én Somorján, — 20-án Püspökiben, — 21-én Eberhardon, — 22-én Csütörtökön, — 23-án Szent Antalón (Bacsfa-Tarnok), 24-én Vajkán, — 25-én Bőösön, — 26-án Dunaszerdahelyen, — 27-én Vásáruton, — 28-án Tallóson, — 29-én Diószegen és 30-án Szereden a néptanítók és gazdák előtt a méhészetből gyakorlati előadásokat fog tartani; a kir. tanfelügyelőség ennek okáért az illető polgári és egyházi hatóságok útján fölhívatta a vidéki tanító urak figyelmét s az előadásokon való részvetelre buzdította; nevezett vándortanító ur feladata ugyanis a mellett, hogy személyes tapasztalatok útján a vidékek méhészeti viszonyairól tudomást szerez t. i. az, hogy oly okszerű méhészeti eljárást elméletileg és gyakorlatilag buzdítások, utmutatások s a helyes szerek fölhasználása által megismertesse és terjeszsze, továbbá, hogy gyakorlati előadásai útján a gazdasági egyesületekkel összeköttetéseket létesítsen, s eljárása- és tapasztalatairól a kormányhoz jelentéseket tegyen; a végből kivált a nép tanítóival lép érintkezésbe, kiknek a helyesen üzött méhészet jó jövedelme szük tanítói javadalmak mellett becses mellékkeresetet képezhet, de másrészt éppen a nép tanítói által terjedhet el legalkalmasabban a nép közé a méhészet művelése is. Az előadásokra különben minden érdeklődő a legszivesebben meg van hiva. Ajánljuk különösen a pozsony megyei gazdasági egyesületnek is becses figyelmébe.

— H a l á l o z á s o k. J a h e l k a J á n o s tanító Binócon mult hóban életének 50. és tanítói működésének 30-ik évében — továbbá László József Pozsonyban szintén mult hó végén életének 59-ik és tanítói működésének 32-ik évében elhaláloztak. Az előbbi nem volt házasságban, de az utóbbit család gyászol; köztiszteletben működtek. Isten nyugoszsza őket!

Irodalom és művészet.

Ezennel van szerencsém tisztelettel felhívni becses figyelmét a kiadásomban megjelent **Zelliger-féle „Kis általános földleírás képekkel és Számolási gyakorlatkönyv“** című népiskolai tankönyvekre. Mindkettő úgy van szerkesztve, hogy egyaránt használható, akár tisztán magyar, akár nem magyar tannyelvű népiskolákban. (A német és tót tannyelvű iskolákban használandókhöz van a könyv végén egy kis szótár csatolva.)

A földleírás tartalma: „Környékleírás. A haza: a magyar Felföld, éjszakai Felföld, délkeleti Felföld, a nagy Magyar-Alföld, a dunántúli dombvidék, a kis Magyar-Alföld, a Dráva és Száva közti vidék, a tengerparti vidék (a tenger, apály és dagály). Ausztria. A világ részek leírása, természet- és csillagásztani földleírás.“

A számolási könyv igen észszerű gyakorlati módon tárgyalja a II. és III. osztály számára előírt tananyagot több ezer példa alapján és ennél fogva épp úgy az osztott, valamint az osztatlan népiskolában egyaránt nagy sikerrel használható.

Biztos forrásból értesültem, hogy a népiskolai hatóságok (ker. esperes-tanfelügyelők, valamint a kir. tanfelügyelők is) a földleírás, számolás és a történelem tanítását s tanulását magyar nyelven óhajtják hallani a nem magyar tannyelvű népiskolákban is, azért a könyvecskékhez amugyis mellékelt szótáraeszkákat a célnak teljesen megfelelőknek s elegendőknek találtam, — minthogy azonban egyes tanító urak azt hangoztatták, hogy a földleírás könyvecskének egyrésze tót nyelvre is le legyen fordítva, örömet tettem eleget ezen szerény kívánságuknak is, amennyiben a könyvecske tetemes részét lefordítottam, mely fordítás egy kis füzetke alakjában mellékletül jó a tót tannyelvű népiskolákban használandó magyar földleíráshoz. Mindazonáltal a könyvecskék ára változatlan marad; és pedig:

A földleírás ára magyar kiadás	10 kr.
„ magyar-német kiadás	12 „
„ „ tót „	12 „

A számtan magyar kiadás	15 kr.
„ magyar-német kiadás	15 „
„ „ tót „	15 „

Tömegesebb megrendelések után megfelelő rabbatot adok.

Becsés megrendeléseit kérve maradok Nagyszombat, 1884. június hóban tisztelettel

Winter Zsigmond,
könyváros.

— Előző számunkban jeleztük a Lauffer Vilmosnál Bpsten megjelent s Molnár László által írt „A női kézimunka“ c. művet. Jelenleg annak tartalmát ismertjük. — A tanítónő-képezdek felállítására is hazánkban a női kézimunka tanítására is képesítetnek szaktanítónők, s minthogy használatban levő módszertanaink nem elég figyelemre méltatták eddig a női kézimunkákat, érezhető szükségé vált oly tankönyv, melynek alkalmazása által a növendékek hivatásbeli öntudatra ébresztve, belássák, hogy a női kézimunka-tanító nem oldja meg feladatát, ha csak gépés ügyességre segíti a leánykákat, hanem oda kell főleg irányoznia működését, hogy a szóban levő tantárgy módszertani helyes kezelése mellett a tiszta s valódi nőiességet jellegző legszebb erényeket ültesse, ápolja és szilárdítsa meg növendékei lelkében, s megismervén a női kézimunkák tanítási módszerében rejülő fontos nevelési tényezőt, a nőnemzedék magasabb érdekeinek előmozdításáért buzgó kebelével és lelkesedéssel foghasson tanító-nevelői feladatának megoldásához. Ezen mű a női kézimunka tanítását XIV §-ban tárgyalja, melyek a következők: I. A munka és női kézimunka. — II. A női kézimunka tanításának célja. — III. A női kézimunka tanításának fontossága. — IV. A női kézimunka-tanítónők hivatás-szerű képzéséről. — V. A női kézimunkák tanításával foglalkozóktól megkívántató különös tulajdonok. — VI. A női kézimunka tanítás akadályainak elhárításáról. — VII. A női kézimunkák tananyaga. — VIII. Tanmenet és tananyag-felosztás a női kézimunkák oktatásánál. — IX. A női kézimunkák tanításánál alkalmazandó tanakról. — X. A női kézimunkák tanításánál szem előtt tartandó tanelvek. — XI. Az egyes munkanemek begyakorlása és alkalmazása. — XII. Egyéb kézimunkák oktatásáról. — XIII. Fegyelmi szabályok. — XIV. A női kézimunka-tanítás multja. Forrásul szolgáltak a tapasztalás, a gondolkodás, szaktanítónőkkel való értekezés, főleg pedig a munka végén felsorolt, a nőnevelésre vonatkozó és a női kézimunkák módszertani kezelését tárgyaló művek tartalmának összehasonlítása. Ára 40 fr.

A „Magyar Házi asszony“. Az e c. alatti Budapesten megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdaszasszonyok országos egyesületének hivatalos közlönye, előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt

50 kr. Előfizetheti legcélszerűbben postautalvány által a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalánál Budapest Váci-körút 20. — Mutatványszámok ingyen küldetnek, mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — legcélszerűbben levelezőlapal — fordulnak.

A t. szaktanár uraknak tisztelettel van szerencsénk jelenteni, hogy Dr. Kiss Áron-nak, a budapesti elemi- és polg. isk. tanítóképző intézetben a neveléstudomány r. tanárának pädagógiai kézikönyvei közül még a folyó évi július hónapban a következő füzetek fognak megjelenni: 1. „Nevelés és oktatás-tan.“ Uj dolgozat. Az elemi népisk. tanítóképezdek számára. Terjedelme 6—7 nyomott iv. Ára 90 kr. — 2. „Népiskolai szerveztan.“ (A népiskolát s a népisk. tanítókat illető törvények, ministeri szabályrendeletek s szervezetek ismertetése.) Az elemi népisk. tanítóképezdek számára. Terjedelme 3 nyomott iv. Ára 40 kr. Kapható lesz Dobrowsky és Franke könyvkereskedésében Bpest.

— 920 magyar népdal zongorára alkalmazva! A Magyar Dal-Album“ c. egyetemes magyar népdalgyűjtemény V. kötetéből most jelent meg a 6. füzet a 901—920. számú, következő dallamokkal: 1. Illik emlékeznünk régi ó törvényről. 2. Isten hozzád édes Lóra! 3. Isten tudja, hogyan lehet. 4. Jaj be búsan harangoznak Tarjánba. 5. Jaj be nagy hal terem a Balatonba. 6. Jaj Istenem, de bajos a szegények. 7. Jáci határ, jáci határ szélén. 8. Jár a kis lány a mezőre. 9. Járjatok be minden földet. 10. Jó estét, jó estét! 11. Jön a tavasz, kezd a hó elmenni. 12. Jubász a hegy oldalán. 13. Kálon történt meg . . . 14. Keservesen könyezik az én szemem. 15. Kék nefelejts, kék nefelejts virágzik. 16. Kifejlett a rózsabimbó levele. 17. Kihajtott a rózsabokor, bimbót hajt. 18. Kis teremben kinyílt a rózsafa. 19. Kiszáradt a tóban mind a sár . . . 20. Kivirágzott a szegedi temető. — A zongorára alkalmazott 1000 magyar népdal ára együttvéve 7 frt 80 kr. A f. évi ötödik évfolyam, vagyis a 801—1000-ik számú dallamok előfizetési ára bérmentes szétküldéssel: 10 óra (10 füzetre, 206 dallammal): 1 frt 80 kr.; 5 óra (5 füzetre, 100 dallammal) 90 kr.; egy-egy füzet ára (20 dallammal) 25 kr. — Előfizetések postautalványon a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

— Rózsavölgyi és Társa, cs. és kir. udvari zeneműkereskedésében Bpsten (Kristóf-tér 3) megjelentek: 1. Tátrai viszhang keringő zongorára szerző Reinprecht Alajos. 30. mű. A szepesi egyesületnek Bpsten ajánlva. Ára 1 frt. — 2. Hydropathen schnell Polka für Pianoforte componirt von Alois Reinprecht. Ára 60 kr. — 3. Babalinka-nóta, és Csicsóné galambom két kedvelt népdal énekhangra, zongorára kísérettel alkalmazta Bánfi Sándor. (Déry Róza kisasszonynak ajánlva.) Ára 60 kr.

— Méhner Vilmos kiadásában megjelent: Vörösmarty Mihály Összes Munkáinak 5. és 6. füzete. Ezen teljes kiadást rendezi és jegyzetekkel kíséri

Gyulai Pál. Magyar irodalmunk ezen remeiket ujlag ajánljuk t. olvasóink figyelmébe, megjegyezve, hogy Vörösmarty összes művei még soha sem jelentek meg. A jelen kiadás felfogja ölelni azon műveket is, melyek a halhatatlan költő után mint kéziratok találtak és eddig kiadva sehol sem voltak. Az egész mű 8 vaskos kötetben fog megjelenni. Egy-egy kötet körülbelül 8 füzetből álland. A mű kiállítása a lehető legpompásabb lesz. 1 füzet ára 35 kr. Bolti ára magasabb leend. Minden héten egy füzet jut a megrendelő kezeibe.

— Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésében Budapest a nemz. színház bérházában. megjelent a Magyar Általános Levelező 14-ik füzete. Szerkeszti Knorr Alajos. E füzet folytatását hozza a kocsipostai közlekedésnek Svédország, Szerbia és Törökország közt, továbbá Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália nevezetesebb helyeire. Azután ismerteti a szerző a postai megbízások szabályait, közli a távirás szabályait, szól a távirati díjak kiszámításáról, a szavak számításáról, a külön lap-táviratokról, a díjak felvételéről a táviratok kézbesítéséről és a díjak visszafizetéséről közli a különféle díjtáblázatokat és pedig legelő a belföldi díjtáblázatot, mely Austria-Magyarország és Lichtenstein hercegség, Bosznia és Hercegovina területére érvényes, azután hozza a külföldi díjtáblázatot, és pedig: Algir és Tunis, továbbá Amerika, Arábia, Australia, Belgium, Bulgária, China, Chochin-China, Dánia, Délafrika, Egyptom, Franciaország, Gibraltár, Görögország, Helgoland, Hollandia, Jappán, Jáva, Szumatra, Keletindia, Ceylon, Luxemburg, Madeira, San-Vicente, Malucca, Pennang, Singapore, Malta, Montenegro, Nagybritannia, La-Manche csatorna szigeteire, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Philippini szigetek, Portugália, Románia, Spanyolország, Svajc, Svédország, Szerbia, Törökország területére, azután áttér a vasúti közlekedés ismertetésére és szól a személyszállításról. Ezen tartalomdús füzet ára 30 kr. Ugyanezen szerzőnél kapható az Önügyvéd című közhasznú mű füzetekben, félkötetben és egész kötetekben, füzve és diszkötésben.

— Irodalmi értesítés. Miután „A legszentebb nap“ c. imakönyvre már 400-nál több új megrendelő jelentkezett, van szerencsém az érdeklődők szíves tudomására hozni, hogy az új kiadás nyomtatás alatt van, s ebből mindazoknak készséggel fogok szolgálni, kiknek már az első kiadásból nem küldhettem. — A mű talán július hó közepén fog megjelenni, s addig a megrendelők szíves türelméért esedezem. — Miután a kiadás most már bizonyos, ezentúl előfizetési pénzeket is elfogadok a II. kiadásra. — Szolgáljon ezen értesítés megnyugtatóul a több oldalról érkező kérdézőköldekre, melyekre külön-külön nagy elfoglaltságom miatt teljes lehetetlen egyenkint válaszolnom. Kalocsa, 1884. június hó 7-én. Fonyó Pál, tanítóképezdei tanár.